

Is áis doiciméadúcháin amháin an téacs seo agus níl aon éifeacht dhlíthiúil aige. Ní ghabhann institiúidí an Aontais aon dliteanas orthu féin i leith inneachar an téacs. Is iad na leaganacha de na gníomhartha a foilsíodh in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh agus atá ar fáil ar an suíomh gréasáin EUR-Lex na leaganacha barántúla de na gníomhartha ábhartha, brollach an téacs san áireamh. Is féidir teacht ar na téacsanna oifigiúla sin ach na naisc atá leabaithe sa doiciméad seo a bhrú

► **B** RIALACHÁN (CE) Uimh. 392/2009 Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE
an 23 Aibreán 2009

maidir le dliteanas iompróirí paisinéirí de mhuir i gcás tionóiscí

(Téacs atá ábhartha maidir leis an LEE)

(IO L 131, 28.5.2009, lch. 24)

Arna leasú le:

Iris Oifigiúil

	Uimh	Leathanach	Dáta
► M1 Rialachán (AE) 2019/1243 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Meitheamh 2019	L 198	241	25.7.2019

**RIALACHÁN (CE) Uimh. 392/2009 Ó PHARLAIMINT NA
hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE**

an 23 Aibreán 2009

maidir le dliteanas iompróirí paisinéirí de mhuir i gcás tionóiscí

(Téacs atá ábhartha maidir leis an LEE)

Airteagal 1

Ábhar

1. Leis an Rialachán seo, leagtar síos córas an Chomhphobail maidir le dliteanas agus árachas i leith iompair paisinéirí de mhuir de réir mar a leagtar amach é sna forálacha ábhartha díobh seo a leanas:

- (a) Coinbhinsiún na hAithne a bhaineann le hIompar Paisinéirí agus a gcuid Bagáiste de Mhuir, 1974, arna leasú le Prótacal 2002 (“Coinbhinsiún na hAithne”), de réir mar atá leagtha amach in Iarscríbhinn I; agus
- (b) Forchoimeádas agus Treoirlínte an IMO maidir le Cur chun Feidhme Choinbhinsiún na hAithne arna ghlacadh ag Coiste Dlí an IMO an 19 Deireadh Fómhair 2006 (“Treoirlínte an IMO”) de réir mar atá leagtha amach in Iarscríbhinn II.

2. Ina theannta sin, leis an Rialachán seo leathnaítear cur i bhfeidhm na bhforálacha sin chuig iompar paisinéirí de mhuir laistigh d'aon Bhallstát amháin ar bord longa Aicme A agus Aicme B faoi Airteagal 4 de Threoir 98/18/CE agus leagtar síos leis ceanglais fhorlíontacha áirithe.

3. Tráth nach déanaí ná an 30 Meitheamh 2013, déanfaidh an Coimisiún, más cuí, togra reachtach a thíolacadh chun go ndéanfar, inter alia, raon feidhme an Rialacháin seo a leathnú chuig longa Aicme C agus Aicme D faoi Airteagal 4 de Threoir 98/18/CE.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an Rialachán seo maidir le haon iompar idirnáisiúnta de réir bhrí phointe 9 d'Airteagal 1 de Choinbhinsiún na hAithne agus maidir le hiompar de mhuir laistigh d'aon Bhallstát amháin, ar bord longa Aicme A agus Aicme B faoi Airteagal 4 de Threoir 98/18/CE, más rud é:

- (a) go bhfuil bratach Ballstáit ar foluain ar an long nó go bhfuil an long cláraithe i mBallstát;
- (b) go ndearnadh an conradh iompair i mBallstát; nó
- (c) gur i mBallstát atá an áit imeachta nó an ceann scribe, de réir an chonartha.

Féadfaidh Ballstáit an Rialachán seo a chur i bhfeidhm maidir le gach turas farraige baile.

Airteagal 3

Dlíteanas agus árachas

1. Déanfar an córas dliteanais i leith paisinéirí, a gcuid bagáiste agus a bhfeithiclí, agus na rialacha maidir le hárachas nó le hurrús airgeadais eile, a rialú leis an Rialachán seo, le hAirteagail 1 agus 1a, le hAirteagal

▼B

2(2), le hAirteagail 3 go 16, agus le hAirteagail 18, 20 agus 21 de Choinbhinsiún na hAithne a leagtar amach in Iarscríbhinn I agus le forálacha Threoirlínte an IMO, a leagtar amach in Iarscríbhinn II.

2. Beidh Treoirlínte an IMO a leagtar amach in Iarscríbhinn II cean-gailteach.

*Airteagal 4***Cúiteamh i leith trealaimh soghluaisteachta nó trealaimh shonraigh eile**

I gcás ina gcailltear trealamh soghluaisteachta nó trealamh sonracha eile a úsáideann paisinéir atá faoi mhíchumas luaineachta nó i gcás ina ndéantar damáiste do threalamh den sórt sin, déanfar dliteanas an iompróra a rialú le hAirteagal 3(3) de Choinbhinsiún na hAithne. Beidh an cúiteamh i gcomhréir le luach athsholáthair an trealaimh lena mbaineann, nó, más infheidhme, beidh sé i gcomhréir leis na costais a bhaineann le deisiúcháin.

*Article 5***Teorannú uilíoch ar dhliteanas**

1. Maidir le cearta nó dualgais an iompróra, nó an iompróra feidhmithe, faoi reachtaíocht náisiúnta lena ndéantar an Coinbhinsiún Idirnáisiúnta um Dhliteanas i leith Éileamh Muirí a Theorannú, 1976, arna leasú le Prótocal 1996, lena n-áirítear aon leasú air amach anseo, a chur chun feidhme, ní mhodhnófar iad leis an Rialachán seo.

Cheal aon reachtaíochta náisiúnta infheidhme den sórt sin, déanfar dliteanas an iompróra nó an iompróra feidhmithe a rialú le hAirteagal 3 den Rialachán seo agus leis an Airteagal sin amháin.

2. Maidir le héilimh i leith báis paisinéara nó díobhála pearsanta do phaisinéir arb é is cúis leis nó léi ná aon cheann de na rioscaí dá dtagraítear i mír 2.2 de Threoirlínte an IMO, féadfaidh an t-iompróir agus an t-iompróir feidhmithe a ndliteanas a theorannú de bhun na bhforálacha dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo.

*Airteagal 6***Réamhíocaíocht**

1. I gcás inar teagmhas loingseoireachta is cúis le bás paisinéara nó le díobháil phearsanta do phaisinéir, déanfaidh an t-iompróir a d'fheidhmigh an t-iompar iomlán nó cuid den iompar ar tharla an teagmhas loingseoireachta lena linn réamhíocaíocht a íoc laistigh de 15 lá ón tráth a sainaitheofar an duine atá i dteideal damáistí a fháil, ar réamhíocaíocht í a bheidh leordhóthanach chun neasriachtanais eacnamaíoch a chumhdach ar bhonn a bheidh comhréireach leis an damáiste a fulaingtíodh. I gcás báis, ní bheidh an íocaíocht seo níos lú ná EUR 21 000.

Beidh feidhm ag an bhforáil seo freisin i gcás an t-iompróir a bheith bunaithe laistigh den Chomhphobal.

2. Ní ionann réamhíocaíocht agus dliteanas a aithint agus féadfaidh í a fhritháireamh i gcoinne aon suimeanna a íocfar ina dhiaidh sin ar bhonn an Rialacháin seo. Ní bheidh sí inaisíoctha ach amháin sna cásanna atá leagtha amach in Airteagal 3(1) nó in Airteagal 6 de Choinbhinsiún na hAithne, nó i bhFoscscríbhinn A a ghabhann le Treoirlínte an IMO, nó i gcás nach é an duine a fuair í an duine a bhí i dteideal damáistí a fháil.

▼B*Airteagal 7***Faisnéis do phaisinéirí**

Gan dochar d'oibleagáidí tionscnóirí turas atá leagtha amach i dTreoir 90/314/CEE ón gComhairle an 13 Meitheamh 1990 maidir le taisteal láneagraithe, saoire láneagraithe agus turais láneagraithe⁽¹⁾, áiríteoidh an t-iompróir agus/nó an t-iompróir feidhmithe go soláthrófar faisnéis iomchuí agus shothuigthe do phaisinéirí maidir lena gcearta faoin Rialachán seo.

I gcás ina ndéantar an conradh iompair i mBallstát, soláthrófar an fhaisnéis sin ag gach pointe díola, lena n-áirítear díol a dhéantar le teileafón agus leis an Idirlíon. I gcás ina bhfuil an áit imeachta suite i mBallstát, soláthrófar an fhaisnéis sin roimh imeacht. I ngach cás eile soláthrófar í ag am na himeachta ar a dhéanaí. Sa mhéid go mbeidh an t-iompróir nó an t-iompróir feidhmithe tar éis an fhaisnéis a cheanglaítear a sholáthar faoin Airteagal seo a sholáthar, ní bheidh sé d'oibleagáid ar an bpáirtí eile í a sholáthar. Déanfar an fhaisnéis a sholáthar san fhormáid is cuí.

D'fhonn an ceanglas faisnéise faoin Airteagal seo a chomhlíonadh, déanfaidh an t-iompróir agus an t-iompróir feidhmithe, ar a laghad, an fhaisnéis atá in achóimre ar fhorálacha an Rialacháin seo, arna hullmhú ag an gCoimisiún agus arna poiblíú, a sholáthar do phaisinéirí.

*Airteagal 8***Tuairisciú**

Tráth nach déanaí ná trí bliana tar éis dháta chur i bhfeidhm an Rialacháin seo, déanfaidh an Coimisiún tuarascáil a tharraingt suas maidir le cur i bhfeidhm an Rialacháin seo, ar tuarascáil í ina ndéanfar, *inter alia*, forbairtí eacnamaíocha agus forbairtí i bhfóraim idirnáisiúnta a chur san áireamh.

Féadfar togra maidir leis an Rialachán seo a leasú, nó togra maidir leis an gComhphobal do thabhairt aighneachta os comhair na bhfóram ábhartha idirnáisiúnta, a chur ag gabháil leis an tuarascáil sin.

▼M1*Airteagal 9***Na hIarscríbhinní a leasú**

1. Tugtar de chumhacht don Choimisiún chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 9a lena leasaítear Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán seo chun na leasuithe ar na teorainneacha a leagtar amach in Airteagal 3(1), in Airteagal 4bis(1), in Airteagal 7(1) agus in Airteagal 8 de Choinbhinsiún na hAithne a ionchorprú chun cinntí arna ndéanamh de bhun Airteagal 23 den Choinbhinsiún sin a chur san áireamh.

Tugtar de chumhacht don Choimisiún, ar bhonn measúnú tionchair iomchuí, chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 9a, faoin 31 Nollaig 2016, lena leasaítear na teorainneacha a leagtar amach in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán seo

⁽¹⁾ IO L 158, 23.6.1990, lch. 59.

▼ **MI**

maidir le longa d'Aicme B faoi Airteagal 4 de Threoir 2009/45/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽¹⁾, agus na hiarmhairtí i leith táillí mar aon le cumas an mhargaidh cumhdach árachais inacmhainne a fháil ar an leibhéal is gá i gcomhthéacs an chúlra beartais maidir le cearta paisinéirí a neartú, chomh maith le cineál séasúrach cuid den trácht, á gcur san áireamh.

2. Tugtar de chumhacht don Choimisiún chun gníomhartha tarm-ligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 9a lena leasaítear larscríbhinn II chun leasuithe ar fhorálacha Threoirlínte IMO a ionchorprú.

*Airteagal 9a***An tarmligean a fheidhmiú**

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar an chumhacht don Choimisiún chun gníomhartha tarm-ligthe a ghlacadh.

2. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarm-ligthe dá dtagraítear in Airteagal 9(1) agus (2) a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse 5 bliana ón 26 Iúil 2019. Déanfaidh an Coimisiún, tráth nach déanaí ná 9 mí roimh dheireadh na tréimhse 5 bliana, tuarascáil a tharraingt suas maidir le tarmligean na cumhachta. Déanfar tarmligean na cumhachta a fhadú go hintuigthe go ceann tréimhsí comhfhaid, mura rud é go gcuireann Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle in aghaidh an fhadaithe sin tráth nach déanaí ná 3 mhí roimh dheireadh gach tréimhse.

3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagal 9(1) agus (2) a chúlghairm aon tráth. Déanfaidh cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh deireadh a chur le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta níos déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghníomhartha tarm-ligthe atá i bhfeidhm cheana.

4. Roimh dó gníomh tarm-ligthe a ghlacadh, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinsti-tiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr ⁽²⁾.

5. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarm-ligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.

6. Ní thiocfaidh gníomh tarm-ligthe a ghactar de bhun Airteagal 9(1) agus (2) i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa ná ag an gComhairle laistigh de thréimhse 2 mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú 2 mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

⁽¹⁾ Treoir 2009/45/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 6 Bealtaine 2009 maidir le rialacha agus caighdeán sábháilteachta do longa paisinéirí (IO L 163, 25.6.2009, lch. 1).

⁽²⁾ IO L 123, 12.5.2016, lch. 1.

*Airteagal 11***Forálacha idirthréimhseacha**

1. Maidir le hiompar de mhuir laistigh de Bhallstát amháin ar bord longa Aicme A faoi Airteagal 4 de Threoir 98/18/CE, féadfaidh Ballstáit a roghnú cur i bhfeidhm an Rialacháin seo a chur siar go dtí ceithre bliana tar éis dháta a chur i bhfeidhm.
2. Maidir le hiompar de mhuir laistigh de Bhallstát amháin ar bord longa Aicme B faoi Airteagal 4 de Threoir 98/18/CE, féadfaidh Ballstáit a roghnú cur i bhfeidhm an Rialacháin seo a chur siar go dtí an 31 Nollaig 2018.

*Airteagal 12***Teacht i bhfeidhm**

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh feidhm aige ó dháta theacht i bhfeidhm Choinbhinsiún na hAithne don Chomhphobal agus, in aon chás, ó dháta nach déanaí ná an 31 Nollaig 2012.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

LARSCRÍBHINN 1

FORÁLACHA DE CHOINBHINSIÚN NA hAITHNE A BHAINNEANN LE hIOMPAR PAISINÉIRÍ AGUS A gCUID BAGÁISTE DE MHUIR AR FORÁLACHA IAD ATÁ ÁBHARtha MAIDIR LEIS AN RIALACHÁN SEO A CHUR I bhFEIDHM

(Téacs comhdhlúite Choinbhinsiún na hAithne a bhaineann le hiompar Paisinéirí agus a gcuid Bagáiste de Mhuir, 1974, agus Phrótacal 2002 a ghabhann leis an gCoinbhinsiún)

Airteagal 1

Sainmhínte

Sa Choinbhinsiún seo tá an bhrí a shanntar dóibh leis seo ag na habairtí seo a leanas:

- 1) (a) ciallaíonn ‘iompróir’ duine a bhfuil conradh iompair curtha i gcrích aige nó thar a cheann, cibé acu a dhéanann an duine sin nó iompróir feidhmithe an t-iompar iarbhrí;
  - (b) ciallaíonn ‘iompróir feidhmithe’ duine seachas an t-iompróir, arb é is úinéir, cairtfhostóir nó oibreoir loinge agus arb é a fheidhmíonn an t-iompar iomlán nó cuid den iompar iarbhrí; agus
  - (c) ciallaíonn ‘iompróir a fheidhmíonn an t-iompar iomlán nó cuid den iompar iarbhrí’ an t-iompróir feidhmithe nó, a mhéid a fheidhmíonn an t-iompróir an t-iompar iarbhrí, an t-iompróir;
- 2) ciallaíonn ‘conradh iompair’ conradh arna dhéanamh ag iompróir nó thar ceann iompróra d’fhonn paisinéir a iompar de mhuir nó d’fhonn paisinéir agus a chuid bagáiste a iompar de mhuir, de réir mar a bheidh;
- 3) ní chiallaíonn ‘long’ aon long seachas soitheach farraige, gan feithicil aerchúisín a áireamh;
- 4) ciallaíonn ‘paisinéir’ aon duine a iompraítear ar long:
  - (a) faoi chonradh iompair; nó
  - (b) ar duine é a bhfuil feithicil nó ainmhithe beo á tionlacan nó á dtionlacan aige, le toiliú an iompróra, ar feithicil í nó ar ainmhithe iad a chumhdaítear le conradh chun earraí a iompar nach rialaítear leis an gCoinbhinsiún seo;
- 5) ciallaíonn ‘bagáiste’ aon earra nó aon fheithicil a iompraíonn an t-iompróir faoi chonradh iompair, gan na nithe seo a leanas a áireamh:
  - (a) earraí agus feithicilí a iompraítear faoi chonradh cairtfhostaithe, faoi bhille luchtá nó faoi chonradh eile a bhaineann go príomha le hiompar earraí; agus
  - (b) ainmhithe beo;
- 6) ciallaíonn ‘bagáiste cábáin’ bagáiste atá ag an bpaisinéir ina chábán nó atá ina sheilbh, ina choimeád nó faoina rialú aige ar shlí eile. Ach amháin chun mír 8 den Airteagal seo agus Airteagal 8 a chur i bhfeidhm, folaíonn bagáiste cábáin bagáiste atá ag an bpaisinéir ina fheithicil nó ar a fheithicil;
- 7) folaíonn ‘bagáiste a chailleadh nó damáiste a dhéanamh do bhagáiste’ cail-teanas airgid toisc nár athsheachadadh an bagáiste ar an bpaisinéir laistigh d’am réasúnach tar éis don long ar iompraíodh an bagáiste uirthi nó ar cheart go n-iomprófaí an bagáiste uirthi teacht i dtír, ach ní fholáíonn sé aon mhoill de thoradh ar dhíospóidí saothair;

▼B

- 8) cumhdaíonn ‘iompar’ na tréimhsí seo a leanas:
- (a) maidir leis an bpaisinéir agus lena bhagáiste cábáin, an tréimhse ar lena linn atá an paisinéir agus/nó a bhagáiste cábáin ar bord na loinge nó i mbun bordála nó díbhordála, agus an tréimhse ar lena linn a iompraítear an paisinéir agus a bhagáiste cábáin ar uisce ó thalamh go dtí an long nó vice-versa, má áirítear costas iompair den sórt sin sa táille nó más rud é gur chuir an t-iompróir an soitheach a úsáideadh don iompar tánaisteach sin ar fáil don phaisinéir. Maidir leis an bpaisinéir, áfach, ní fholaíonn iompar an tréimhse ar lena linn atá sé i gcríochfort muirí nó i stáisiún muirí nó ar ché nó in aon suiteáil eile calafoirt nó ar aon suiteáil eile calafoirt;
  - (b) maidir le bagáiste cábáin, an tréimhse freisin ar lena linn atá an paisinéir i gcríochfort muirí nó i stáisiún muirí nó ar ché nó in aon suiteáil eile calafoirt nó ar aon suiteáil eile calafoirt más rud é gur ghabh an t-iompróir, nó a sheirbhíseach nó a ghníomhaire, an bagáiste sin chuige féin agus nár athsheachadadh an bagáiste ar an bpaisinéir;
  - (c) maidir le bagáiste eile nach bagáiste cábáin é, an tréimhse ón am a ghabh an t-iompróir nó a sheirbhíseach nó a ghníomhaire ar tír nó ar bord an bagáiste sin chuige féin go dtí an t-am ar athsheachaid an t-iompróir nó a sheirbhíseach nó a ghníomhaire é;
- 9) ciallaíonn ‘iompar idirnáisiúnta’ aon iompar arb amhlaidh ina leith, de réir an chonartha iompair, go bhfuil an áit imeachta agus an ceann scribe lonnaithe in dhá Stát éagsúla, nó in aon Stát amháin más rud é, de réir an chonartha iompair nó de réir an chúrsa taitil sceidealta, go bhfuil calafort idirmheánach cuarda ann i Stát eile;
- 10) ciallaíonn ‘Eagraíocht’ an Eagraíocht Mhuirí Idirnáisiúnta;
- 11) ciallaíonn ‘Ard-Rúnaí’ Ard-Rúnaí na hEagraíochta.

*Airteagal 1a***Iarscríbhinn**

Beidh an Iarscríbhinn a ghabhann leis an gCoinbhinsiún seo ina cuid dhílis den Choinbhinsiún.

*Airteagal 2***Feidhm**

1. [...] (*)
2. D’ainneoin mhír 1 den Airteagal seo, ní bheidh feidhm ag an gCoinbhinsiún seo nuair a bheidh an t-iompar, faoi aon choinbhinsiún idirnáisiúnta eile maidir le paisinéirí nó bagáiste a iompar ar mhodh iompair eile, faoi réir córais dliteanais shibhialta faoi fhorálacha coinbhinsiúin den sórt sin, a mhéid a bheidh feidhm shainordaitheach ag na forálacha sin maidir le hiompar de mhuir.

*Airteagal 3***Dlíteanas an iompróra**

1. Maidir leis an gcaillteanas a fhuiláingítear de thoradh ar bhás paisinéara nó ar dhíobháil phearsanta do phaisinéir ar theagmhas loingseoireachta ba chúis leis an mbás sin nó leis an díobháil sin, beidh an t-iompróir faoi dhlíteanas go feadh an méid nach rachaidh an caillteanas sin i leith an phaisinéara sin thar 250 000 aonad cuntais ar gach ócáid ar leith, mura rud é go gcruthóidh an t-iompróir:
  - (a) gur tharla an teagmhas de thoradh ar ghníomh cogaidh, ar chogaíocht, ar chogadh cathartha, ar éirí amach nó ar fheiniméan nádúrtha de chineál eiseachtúil, dosheachanta agus dochoiscthe;

(*) Gan atáirgeadh.

▼B

- (b) gurbh é an t-aon chúis amháin a bhí leis an teagmhas ná gníomh nó neamhghníomh de chuid tríú páirtí le hintinn go mbeadh sé ina chúis leis an teagmhas.

Má théann an cailteanas thar an teorainn thuas, agus a mhéid a théann sé thairsti, beidh an t-iompróir faoi dhliteanas breise mura rud é go gcruthóidh an t-iompróir, maidir leis an teagmhas ba chúis leis an gcaillteanas, gur tharla sé gan locht nó faillí a bheith ann ar thaobh an iompróra.

2. Maidir leis an gcaillteanas a fhulaingítear de thoradh ar bhás paisinéara nó ar dhiobháil phearsanta do phaisinéir agus nach teagmhas loingseoireachta ba chúis leis an mbás sin nó leis an díobháil sin, beidh an t-iompróir faoi dhliteanas ina leith má tharla an teagmhas ba chúis leis an gcaillteanas de thoradh ar locht nó ar fhaillí ar thaobh an iompróra. Beidh an dualgas ar an éilitheoir locht nó faillí a chruthú.

3. Maidir leis an gcaillteanas a fhulaingítear de thoradh ar bhagáiste cábáin a chailleadh nó ar dhamáiste do bhagáiste cábáin, beidh an t-iompróir faoi dhliteanas ina leith más mar gheall ar locht nó faillí ar thaobh an iompróra a tharla an teagmhas ba chúis leis an gcaillteanas. Toimhdeofar locht nó faillí ar thaobh an iompróra i gcás cailteanais ar teagmhas loingseoireachta is cúis leis.

4. Maidir leis an gcaillteanas a fhulaingítear de thoradh ar bhagáiste, seachas bagáiste cábáin, a chailleadh nó ar dhamáiste do bhagáiste seachas bagáiste cábáin, beidh an t-iompróir faoi dhliteanas ina leith mura rud é go gcruthóidh an t-iompróir gur tharla an teagmhas ba chúis leis an gcaillteanas gan locht nó faillí a bheith ann ar thaobh an iompróra.

5. Chun críocha an Airteagail seo:

(a) ciallaíonn ‘teagmhas loingseoireachta’ longbhriseadh, iompú na loinge, imbhuailadh na loinge nó tráchur na loinge, pléascadh nó dóiteán ar an long nó fabht ar an long;

(b) folaíonn ‘locht nó faillí ar thaobh an iompróra’ locht nó faillí ar thaobh sheirbhísigh an iompróra, ag gníomhú dóibh laistigh de raon feidhme a bhfostaíochta;

(c) ciallaíonn ‘fabht ar an long’ aon mhífheidhm, aon chliseadh nó aon neamhchomhlíonadh i ndáil leis na rialacháin sábháilteachta infheidhme i leith aon chuid den long nó de threalamh na loinge nuair a úsáidtear an céanna chun ligean do phaisinéirí éalú, aslonnú, bordáil agus díbhordáil, nó nuair a úsáidtear an céanna do thiomáint, do stiúradh, do loingseoireacht shábháilte, d’fheistiú, do chur ar ancaire, do theacht chuig leaba báid nó d’imeacht aisti, nó do theacht chuig ancaireacht nó d’imeacht aisti nó do rialú damáiste tar éis tuile; nó nuair a úsáidtear an céanna chun fearais sábhála anama a lainseáil; agus

(d) ní fholóidh ‘cailteanas’ damáistí pionósacha ná damáistí eiseamláireacha.

6. Ní bhaineann dliteanas an iompróra faoin Airteagal seo ach le cailteanas a éiríonn as teagmhais a tharla i gcúrsa an iompair. Beidh an dualgas ar an éilitheoir a chruthú gur i gcúrsa an iompair a tharla an teagmhas ba chúis leis an gcaillteanas agus beidh an dualgas air méid an chailteanais a chruthú.

7. Ní dhéanfaidh aon ní sa Choinbhinsiún seo dochar do cheart cúlraigh an iompróra i gcoinne aon tríú páirtí, ná do chosaint ar bhonn faillí rannpháirtí faoi Airteagal 6 den Choinbhinsiún seo. Ní dhéanfaidh aon ní san Airteagal seo dochar d’aon cheart chun teorannaithe faoi Airteagal 7 nó Airteagal 8 den Choinbhinsiún seo.

8. Ní dhéanfaidh toimhdí lochta nó faillí ar thaobh páirtí nó dáileadh an dualgais cruthúnais chuig páirtí cosc a chur le breithniú a dhéanamh ar fhianaise i bhfabhar an pháirtí sin.

Airteagal 4

Iompróir feidhmithe

1. Má cuireadh feidhmiú an iompair nó cuid de faoi chúram iompróra feidhmithe, beidh an t-iompróir fós faoi dhliteanas i leith an iompair uile de réir fhorálacha an Choinbhinsiúin seo. Ina theannta sin, beidh an t-iompróir feidhmithe faoi réir agus i dteideal fhorálacha an Choinbhinsiúin seo don chuid sin den iompar a fheidhmíonn sé.
2. I ndáil leis an iompar a fheidhmíonn an t-iompróir feidhmithe, beidh an t-iompróir faoi dhliteanas i leith ghníomhartha agus neamhghníomhartha an iompróra feidhmithe agus a sheirbhíseach agus a ghníomhairí ag gníomhú dóibh laistigh de raon feidhme a bhfostaíochta.
3. Ní dhéanfaidh aon chomhaontú speisialta faoina nglacfaidh an t-iompróir oibleagáidí chuige féin ar oibleagáidí iad nach bhforchuirtear leis an gCoinbhinsiún seo ná ní dhéanfaidh aon tarscaoileadh ceart a thugtar leis an gCoinbhinsiún seo difear don iompróir feidhmithe ach amháin má aontaíonn sé leis sin go sainráite agus i scríbhinn.
4. I gcás ina mbeidh, agus a mhéid a bheidh, an t-iompróir agus an t-iompróir feidhmithe faoi dhliteanas, is comhdhliteanas agus dliteanas leithleach a ndlíteanas.
5. Ní dhéanfaidh aon ní san Airteagal seo dochar d'aon cheart cúláraigh amhail idir an t-iompróir agus an t-iompróir feidhmithe.

Airteagal 4a

Árachas éigeantach

1. I gcás ina n-iompraítear paisinéirí ar bord loinge atá cláraithe i Stát is Páirtí agus atá ceadúnaithe chun níos mó ná dhá phaisinéir déag a iompar, agus i gcás ina bhfuil feidhm ag an gCoinbhinsiún seo, déanfaidh aon iompróir a fheidhmíonn an t-iompar ina iomláine nó cuid de iarbhír árachas nó urrús airgeadais eile, amhail ráthaíocht ó bhanc nó ó fhoras airgeadais den tsamhail chéanna, a choimeád chun dliteanas faoin gCoinbhinsiún seo a chumhdach i leith báis paisinéirí agus i leith díobhála pearsanta do phaisinéirí. Ní bheidh teorainn an árachais éigeantaigh nó an urrúis airgeadais eile níos lú ná 250 000 aonad cuntais in aghaidh an phaisinéara ar gach ócáid ar leith.
2. Déanfar deimhniú á fhianú go bhfuil árachas nó urrús airgeadais eile i bhfeidhm i gcomhréir le forálacha an Choinbhinsiúin seo a eisiúint chuig gach long tar éis d'údarás iomchuí Stáit is Páirtí a chinneadh go bhfuil ceanglais mhír 1 comhlíonta. Maidir le long atá cláraithe i Stát is Páirtí, eiseoidh nó deimhneoidh údarás iomchuí an Stáit ina bhfuil an long cláraithe deimhniú den sórt sin; maidir le long nach bhfuil cláraithe i Stát is Páirtí, féadfaidh údarás iomchuí aon Stáit is Páirtí an deimhniú a eisiúint nó a dheimhniú. Beidh an deimhniú sin i bhfoirm na samhla a leagtar amach san iarscríbhinn a ghabhann leis an gCoinbhinsiún seo agus beidh na sonraí seo a leanas ann:
  - (a) ainm na loinge, uimhir shainiúil nó litreacha sainiúla agus calafort an chláraithe;
  - (b) ainm agus príomhionad gnó an iompróra a fheidhmíonn iarbhír an t-iompar iomlán nó cuid den iompar;
  - (c) uimhir aitheantais loinge an IMO;
  - (d) cineál agus ré an urrúis;
  - (e) ainm agus príomhionad gnó an árachóra nó an duine eile a sholáthraíonn urrús airgeadais agus, i gcás inar iomchuí, an t-ionad gnó ina bhfuil an t-árachas nó an t-urrús airgeadais eile bunaithe; agus
  - (f) tréimhse bailíochta an deimhnithe, nach mbeidh níos faide ná tréimhse bailíochta an árachais nó an urrúis airgeadais eile.

▼B

3. (a) Féadfaidh Stát is Páirtí institiúid nó eagraíocht atá aitheanta aige a údarú chun an deimhniú a eisiúint. Cuirfidh an institiúid nó an eagraíocht sin an Stát sin ar an eolas faoi gach deimhniú a eisítear. I ngach cás, déanfaidh an Stát is Páirtí iomláine agus cruinneas an deimhniithe arna eisiúint amhlaidh a ráthú go hiomlán, agus gabhfaidh sé air féin na socrúithe riachtanacha a áirithiú chun an oibleagáid sin a shásamh.
- (b) Cuirfidh Stát is Páirtí an méid seo a leanas in iúl don Ard-Rúnaí:
- (i) freagrachtaí sonracha agus coinníollacha sonracha an údaráis arna tharmligean chuig institiúid nó chuig eagraíocht atá aitheanta aige;
  - (ii) tarraingt siar údaráis den sórt sin; agus
  - (iii) an dáta óna mbeidh éifeacht le húdarás den sórt sin nó le tarraingt siar údaráis den sórt sin.
- Ní bheidh éifeacht le húdarás a tharmligtear go dtí trí mhí ón dáta ar tugadh fógra ina leith sin don Ard-Rúnaí.
- (c) Maidir leis an institiúid nó an eagraíocht dá n-údarófar deimhniithe a eisiúint i gcomhréir leis an mír seo, beidh sí, ar a laghad, údaraithe chun na deimhniithe sin a tharraingt siar mura gcomhlíontar na coinníollacha faoinar eisíodh iad. I ngach cás, déanfaidh an institiúid nó an eagraíocht tarraingt siar den sórt sin a thuairisciú don Stát ar eisíodh an deimhniú thar a cheann.
4. Beidh an deimhniú i dteanga oifigiúil nó i dteangacha oifigiúla an Stáit eisiúna. Murab é an Béarla, an Fhraincis nó an Spáinnis an teanga a úsáidtear, folóidh an téacs aistriúchán go ceann amháin de na teangacha sin, agus, i gcás ina gcinneadh an Stát amhlaidh, féadfar teanga oifigiúil an Stáit a fhágáil ar lár.
5. Iomprófar an deimhniú ar bord na loinge, agus taiscfear cóip leis na húdaráis a choimeádann an taifead ar chláru na loinge nó, mura bhfuil an long cláraithe i Stát is Páirtí, taiscfear cóip le húdarás an Stáit a eisiúint nó a dheimhniú an deimhniú.
6. Ní shásóidh árachas nó urrús airgeadais eile ceanglais an Airteagail seo más amhlaidh go bhféadfadh sé scor, ar chúiseanna seachas tréimhse bailíochta an árachais nó an urrúis a shonraítear sa deimhniú do dhul in éag, sula mbeidh trí mhí caite ón dáta a dtugtar fógra faoina fhoirceannadh do na húdaráis dá dtagraítear i mír 5, mura rud é gur tugadh suas an deimhniú do na húdaráis sin nó gur eisíodh deimhniú nua laistigh den tréimhse sin. Beidh an fheidhm chéanna ag na forálacha sin roimhe seo maidir le haon mhodhnú arb é a leanann as ná nach sásaíonn an t-árachas nó an t-urrús airgeadais eile ceanglais an Airteagail seo a thuilleadh.
7. Faoi réir fhorálacha an Airteagail seo, déanfaidh an Stát a bhfuil an long cláraithe ann coinníollacha eisiúna agus bailíochta an deimhniithe a chinneadh.
8. Ní fhorléireofar aon ní sa Choinbhinsiún seo ar shlí ina gcuirfear cosc ar Stát is Páirtí a bheith ag brath ar fhaisnéis a fhaightear ó Stáit eile nó ón Eagraíocht nó ó eagraíochtaí idirnáisiúnta eile agus a bhaineann le seasamh airgeadais soláthóirí árachais nó urrúis airgeadais eile chun críocha an Choinbhinsiúin seo. I gcásanna den sórt sin, ní dhéantar an Stát is Páirtí atá ag brath ar fhaisnéis den sórt sin a fhuascailt óna fhreagracht mar Stát a eisiúint an deimhniú.
9. Maidir le deimhniithe arna n-eisiúint nó arna ndeimhniú faoi údarás Stáit is Páirtí, glacfaidh Stáit eile is Páirtithe leo chun críocha an Choinbhinsiúin seo agus measfaidh Stáit eile is Páirtithe ina leith go bhfuil an fheidhm chéanna acu atá ag deimhniithe arna n-eisiúint nó arna ndeimhniú acu féin, fiú más rud é gur eisíodh nó gur deimhníodh iad i leith loinge nach bhfuil cláraithe i Stát is Páirtí. Féadfaidh Stát is Páirtí comhairliúchán leis an Stát eisiúna nó leis an Stát deimhniithe a iarradh tráth ar bith i gcás ina gcreideann sé nach bhfuil an acmhainneacht airgeadais ag an árachóir nó ag an ráthóir arna ainmniú ar an deimhniú árachais chun na hoibleagáidí a fhorchuirtear leis an gCoinbhinsiún seo a chomhlíonadh.

▼B

10. Féadfar aon éileamh ar chúiteamh a chumhdaítear le hárachas nó le hurrús airgeadais eile de bhun an Airteagail seo a dhéanamh go díreach i gcoinne an árachóra nó i gcoinne duine eile a sholáthraíonn urrús airgeadais. Sa chás sin, is é an méid a leagtar amach i mír 1 a mbeidh feidhm aige mar teorainn ar dhlíteanas an árachóra nó an duine eile a sholáthraíonn urrús airgeadais fiú mura bhfuil an t-iompróir nó an t-iompróir feidhmithe i dteideal teorann dlíteanais. Féadfaidh an cosantóir agairt a dhéanamh thairis sin i leith na gcosantí (seachas féimheacht nó foirceannadh) a mbeadh an t-iompróir dá dtagraítear in mír 1 i dteideal agairt a dhéanamh ina leith i gcomhréir leis an gCoinbhinsiún seo. Fairis sin, féadfaidh an cosantóir agairt a dhéanamh i leith na cosanta gur de thoradh ar mhí-iompar toiliúil an áracháí a tharla an damáiste ach ní dhéanfaidh an cosantóir agairt i leith aon chosanta eile a bhféadfadh an cosantóir a bheith i dteideal agairt a dhéanamh ina leith in imeachtaí arna dtionscnamh ag an áracháí i gcoinne an chosantóra. Beidh sé de cheart ag an gcosantóir ar scor ar bith a cheangal go ndéanfar an t-iompróir agus an t-iompróir feidhmithe a uamadh sna himeachtaí.

11. Maidir le haon suimeanna a sholáthraítear trí árachas nó urrús airgeadais eile arna choimeád i gcomhréir le mír 1, beidh siad ar fáil go heisiach chun éilimh faoin gCoinbhinsiún seo a shásamh agus glanfaidh aon focaíocht i leith suimeanna den sórt sin aon dlíteanas a éiríonn faoin gCoinbhinsiún seo go feadh mhéid na méideanna a íoctar.

12. Ní cheadóidh Stát is Páirtí do long a bhfuil a bhritach ar foluain aici agus a bhfuil feidhm ag an Airteagal seo maidir léi oibriú tráth ar bith mura mbeidh deimhniú eisithe faoi mhír 2 nó faoi mhír 15.

13. Faoi réir fhorálacha an Airteagail seo, áiritheoidh gach Stát is Páirtí faoina dhlí náisiúnta go bhfuil árachas nó urrús airgeadais eile i bhfeidhm, go feadh an méid a shonraítear i mír 1, i leith aon loinge atá ceadúnaithe chun níos mó ná dhá phaisinéir déag a iompar, is cuma cén áit ina bhfuil sí cláraithe, ar dhul isteach in aon chalafort ina chríoch di nó ar fhágáil aon chalafóirt ina chríoch di a mhéid atá feidhm ag an gCoinbhinsiún seo.

14. D'ainneoin fhorálacha mhír 5, féadfaidh Stát is Páirtí a chur in iúl don Ard-Rúnaí nach gceanglaítear ar longa, chun críocha mhír 13, an deimhniú a éilítear le mír 2 a iompar ar bord ná a thabhairt ar aird ar dhul isteach i gcalafóirt ina chríoch dóibh nó ar fhágáil calafóirt ina chríoch dóibh, ar choinníoll go gcuirfidh an Stát is Páirtí a eisiúnn an deimhniú in iúl don Ard-Rúnaí go gcoimeádann sé taifid i bhformáid leictreonach, ar taifid iad atá ar fáil do gach Stát is Páirtí, á fhianú gurb ann don deimhniú agus á chumasú do Stáit is Páirtithe a gcuid oibleagáidí faoi mhír 13 a chomhlíonadh.

15. Más rud é nach gcoimeádtar árachas nó urrús airgeadais eile i leith loinge atá faoi úinéireacht Stáit is Páirtí, ní bheidh forálacha an Airteagail seo a bhaineann leis sin infheidhme maidir leis an long sin, ach déanfar deimhniú arna eisiúint ag údarás iomchuí an Stáit ina bhfuil an long cláraithe a iompar ar an long ar deimhniú é ina luafar gurb é an Stát sin úinéir na loinge agus go bhfuil an dlíteanas cumhdaithe laistigh den mhéid a fhorordaítear i gcomhréir le mír 1. Cloifidh deimhniú den sórt sin chomh daingean agus is féidir leis an tsamhail a fhorordaítear le mír 2.

*Airteagal 5***Earraí Luachmhara**

Ní bheidh an t-iompróir faoi dhlíteanas as cailleadh airgid, urrús inaistrithe, óir, earraí airgid, seodra, ornáidí, saothar ealaíne, nó earraí luachmhara eile ná as damáiste dóibh, seachas i gcás inar taisceadh earraí luachmhara den sórt sin leis an iompróir chun críche a comhaontaíodh, is é sin, iad a shlánchoimeád, agus sa chás sin beidh an t-iompróir faoi dhlíteanas suas go dtí an teorainn dá bhforáiltear i mír 3 d'Airteagal 8 mura rud é go gcomhaontaítear teorainn níos airde i gcomhréir le mír 1 d'Airteagal 10.

*Airteagal 6***Locht rannpháirteach**

Má chruthaíonn an t-iompróir gur locht nó faillí ar thaobh an phaisinéara ba chúis le bás an phaisinéara sin nó le díobháil phearsanta don phaisinéir sin nó le cailleadh a bhagáiste nó le damáiste dá bhagáiste, nó gur rannchuidigh locht nó faillí ar thaobh an phaisinéara leis na nithe sin, féadfaidh an Chúirt ar os a comhair atá an cás an t-iompróir a shaoradh go hiomlán nó go páirteach óna dhlíteanas i gcomhréir le forálacha dhlí na cúirte sin.

Airteagal 7

Teorainn ar dhliteanas as bás agus as díobháil phearsanta

1. Ní bheidh dliteanas an iompróra faoi Airteagal 3 as bás paisinéara nó as díobháil phearsanta do phaisinéir níos mó, in aon chás, ná 400 000 aonad cuntais in aghaidh an phaisinéara ar gach ócáid ar leith. Más rud é, i gcomhréir le dlí na cúirte ar os a comhair atá an cás, go ndámhfar damáistí i bhfoirm iocáíochtaí tréimhsiúla ioncaim, ní rachaidh luach caipitiúil coibhéiseach na n-iocáíochtaí sin thar an teorainn sin.
2. Féadfaidh Stát is Páirtí rialáil a dhéanamh, trí fhorálacha sonracha de chuid an dlí náisiúnta, ar an teorainn ar dhliteanas a fhorordaítear i mír 1, ar choinníoll nach bhfuil an teorainn náisiúnta ar dhliteanas, más ann, níos ísle ná an teorainn a fhorordaítear i mír 1. Déanfaidh Stát is Páirtí a bhaineann leas as an rogha dá bhforáiltear sa mhír seo an tArd-Rúnaí a chur ar an eolas faoin teorainn ar dhliteanas a ghlactar nó cuirfidh sé ar an eolas é i dtaobh nach ann d'aon teorainn den sórt sin.

Airteagal 8

Teorainn ar dhliteanas as cailleadh bagáiste agus feithiclí nó as damáiste do bhagáiste agus d'fheithiclí

1. Ní rachaidh dliteanas an iompróra, as cailleadh bagáiste cábáin nó as damáiste do bhagáiste cábáin, thar 2 250 aonad cuntais, in aon chás, in aghaidh an phaisinéara, agus in aghaidh an iompair.
2. Ní rachaidh dliteanas an iompróra as cailleadh feithiclí nó as damáiste d'fheithiclí, lena n-áirítear gach bagáiste a iompraítear san fheithicil nó ar an bhfeithicil, thar 12 700 aonad cuntais, in aon chás, in aghaidh an phaisinéara, agus in aghaidh an iompair.
3. Ní rachaidh dliteanas an iompróra as cailleadh bagáiste nó as damáiste do bhagáiste, seachas bagáiste a luaitear i mír 1 agus i mír 2, thar 3 375 aonad cuntais, in aon chás, in aghaidh an phaisinéara, agus in aghaidh an iompair.
4. Féadfaidh an t-iompróir agus an paisinéir a chomhaontú go mbeidh dliteanas an iompróra faoi réir asbhaintigh nach mó ná 330 aonad cuntais i gcás damáiste d'fheithicil agus nach mó ná 149 n-aonad cuntais in aghaidh an phaisinéara i gcás ina gcailltear bagáiste eile nó ina ndéantar damáiste do bhagáiste eile, agus asbhainfear an tsuim sin ón gcaillteanas nó ón damáiste.

Airteagal 9

Aonad Cuntais agus comhshó

1. Is é atá san Aonad Cuntais a luaitear sa Choinbhinsiún seo ná an Ceart Tarraingthe Speisialta mar atá sainmhínithe ag an gCiste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta. Déanfar na méideanna a luaitear in Airteagal 3, mír 1, in Airteagal 4a, mír 1, in Airteagal 7, mír 1 agus in Airteagal 8 a chomhshó in airgeadra náisiúnta Stát na cúirte ar os a comhair atá an cás ar bhonn luach an airgeadra sin faoi threoir an Chirt Tarraingthe Speisialta ar dháta an bhreithiúnais nó ar an dáta arna chomhaontú ag na páirtithe. Déanfar luach airgeadra náisiúnta Stáit is Páirtí atá ina chomhalta den Chiste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta, i dtéarmaí an Chirt Tarraingthe Speisialta, a ríomh i gcomhréir leis an modh luachála arna chur i bhfeidhm ag an gCiste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta agus atá in éifeacht ar an dáta a bheidh i gceist dá chuid oibríochtaí agus dá chuid idirbheart. Déanfar luach airgeadra náisiúnta Stáit is Páirtí nach comhalta é den Chiste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta, i dtéarmaí an Chirt Tarraingthe Speisialta, a ríomh ar bhealach a chinneadh an Stát sin is Páirtí.
2. Ach ar a shon sin, maidir le Stát nach comhalta é den Chiste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta agus nach gceadaítear lena dhlí forálacha mhír 1 a chur i bhfeidhm, féadfaidh sé, tráth daingnithe an Choinbhinsiúin seo, tráth a ghlactha, tráth a fhorghaist nó tráth aontachais leis nó tráth ar bith ina dhiaidh sin, a dhearbhu go mbeidh an tAonad Cuntais dá dtagraítear i mír 1 cothrom le 15 franc óir. Comhfhreagraíonn an franc óir dá dtagraítear sa mhír seo do chúig mhilleagram go leith is seasca d'ór ag a bhfuil fineáltacht naoi gcéad as an míle. Maidir le comhshó an franc óir in airgeadra náisiúnta, déanfar é de réir dhlí an Stáit lena mbaineann.

▼B

3. Déanfar an ríomh a luaitear san abairt dheireanach de mhír 1 agus an comhshó a luaitear i mír 2 ar shlí ina léireofar, in airgeadra náisiúnta na Stát is Páirtí, a mhéid is féidir, an fíorluach céanna do na méideanna in Airteagal 3, mír 1, in Airteagal 4a, mír 1, in Airteagal 7, mír 1 agus in Airteagal 8 agus a bheadh ann de thoradh ar na chéad trí abairt de mhír 1 a chur i bhfeidhm. Déanfaidh na Stáit an modh ríomha de bhun mhír 1 nó toradh an chomhshó i mír 2, de réir mar a bheidh, a chur in iúl don Ard-Rúnaí tráth taiscthe ionstraimhe daingniúcháin, glactha nó formheasta an Choinbhinsiúin seo, nó tráth taiscthe ionstraimhe aontachais leis, agus aon uair a tharlaíonn athrú ar aon cheann díobh.

*Airteagal 10***Forálacha forlíontacha maidir le teorainneacha ar dhliteanas**

1. Féadfaidh an t-iompróir agus an paisinéir teorainneacha dliteanais is airde ná na teorainneacha a fhorordaítear in Airteagal 7 agus in Airteagal 8 a chomhaontú go sainráite agus i scríbhinn.
2. Ní bheidh ús ar dhamáistí ná costais dlí san áireamh sna teorainneacha ar dhliteanas a fhorordaítear in Airteagal 7 agus in Airteagal 8.

*Airteagal 11***Cosaintí agus teorainneacha do sheirbhísigh iompróirí**

Má thionscnaítear caincean i gcoinne seirbhísigh nó gníomhaire de chuid an iompróra nó an iompróra feidhmithe, ar caincean í a éiríonn as damáiste a chumhdaítear leis an gCoinbhinsiún seo, beidh an seirbhíseach nó an gníomhaire sin, má chruthaíonn sé gur gníomhaigh sé laistigh de raon feidhme a fhostaíochta, i dteideal leas a bhaint as na cosaintí agus as na teorainneacha ar dhliteanas a bhfuil teideal ag an iompróir nó ag an iompróir feidhmithe agairt a dhéanamh ina leith faoin gCoinbhinsiún seo.

*Airteagal 12***Éilimh a chomhiomlánú**

1. I gcás ina dtiocfaidh na teorainneacha ar dhliteanas a fhorordaítear in Airteagal 7 agus in Airteagal 8 i bhfeidhm, beidh feidhm acu maidir le comhiomlán na méideanna is inghnóthaithe i ngach éileamh a éiríonn as bás aon phaisinéara aonair nó as díobháil phearsanta d'aon phaisinéir aonair nó as cailleadh a bhagáiste nó as damáiste dá bhagáiste.
2. Maidir leis an iompar a fheidhmíonn an t-iompróir feidhmithe, ní rachaidh comhiomlán na méideanna is inghnóthaithe ón iompróir agus ón iompróir feidhmithe agus óna seirbhísigh agus óna ngníomhairí, ag gníomhú dóibh laistigh de raon feidhme a bhfostaíochta, thar an méid is airde a d'fhéadfaí a dhámhachtain i gcoinne an iompróra nó i gcoinne an iompróra feidhmithe faoin gCoinbhinsiún seo, ach ní bheidh aon duine de na daoine atá luaite faoi dhliteanas as suim de bhreis ar an teorainn is infheidhme maidir leis.
3. In aon chás ina bhfuil seirbhíseach nó gníomhaire de chuid an iompróra nó an iompróra feidhmithe i dteideal, faoi Airteagal 11 den Choinbhinsiún seo, leas a bhaint as na teorainneacha ar dhliteanas a fhorordaítear in Airteagal 7 agus in Airteagal 8, ní rachaidh comhiomlán na méideanna is inghnóthaithe ón iompróir nó ón iompróir feidhmithe, de réir mar a bheidh, agus ón seirbhíseach sin nó ón gníomhaire sin, thar na teorainneacha sin.

*Airteagal 13***Cailleadh an chirt chun dliteanas a theorannú**

1. Ní bheidh an t-iompróir i dteideal leas a bhaint as na teorainneacha ar dhliteanas a fhorordaítear in Airteagal 7 agus in Airteagal 8 agus i mír 1 d'Airteagal 10 má chruthaítear gur eascair an damáiste as gníomh nó as neamhghníomh an iompróra arna dhéanamh le hintinn chun damáiste den sórt sin a chruthú nó arna dhéanamh go meargánta agus ar an eolas gur dhóigh go neascródh an damáiste sin as.

▼B

2. Ní bheidh seirbhíseach nó gníomhaire an iompróra ná seirbhíseach nó gníomhaire an iompróra feidhmithe i dteideal leas a bhaint as na teorainneacha sin ar dhliteanas má chruthaítear gur eascair an damáiste as gníomh nó as neamhghníomh an tseirbhísigh nó an ghníomhaire sin arna dhéanamh le hintinn chun damáiste den sórt sin a dhéanamh nó arna dhéanamh go meargánta agus ar an eolas gur dhóigh go n-eascródh an damáiste sin as.

*Airteagal 14***Bunús éileamh**

Ní dhéanfar aon chaingean le haghaidh damáistí i leith báis paisinéara nó díobhála pearsanta do phaisinéir, nó i leith bagáiste a chailleadh nó damáiste do bhagáiste, a thionscnamh i gcoinne iompróra nó i gcoinne iompróra feidhmithe ar shlí seachas i gcomhréir leis an gCoinbhinsiún seo.

*Airteagal 15***Fógra maidir le cailleadh bagáiste nó damáiste do bhagáiste**

1. Tabharfaidh an paisinéir fógra i scríbhinn don iompróir nó dá ghníomhaire:

(a) i gcás inar léir go ndearnadh damáiste do bhagáiste:

(i) i gcás bagáiste cábáin, sula ndíbhordálann an paisinéir nó nuair atá an paisinéir ag díbhordáil;

(ii) i gcás gach bagáiste eile, sula n-athsheachadtar é nó tráth a athsheachadta;

(b) i gcás damáiste nach léir é do bhagáiste, nó i gcás ina gcailltear bagáiste, laistigh de chúig lá dhéag ón dáta díbhordála nó ón dáta athsheachadta nó ón tráth ar cheart an t-athsheachadadh sin a bheith déanta.

2. Má mhainníonn an paisinéir an tAirteagal seo a chomhlíonadh, toimhdeofar ina leith, mura gcruthaítear a mhalairt, go bhfuil an bagáiste faighte aige gan aon damáiste.

3. Ní gá an fógra i scríbhinn a thabhairt más amhlaidh go ndearnadh suirbhé comhpháirteach nó cigireacht chomhpháirteach ar an mbaíl a bhí ar an mbagáiste tráth a fhaighte.

*Airteagal 16***Teorainn ama le haghaidh caingne**

1. Maidir le haon chaingean i leith damáistí a éiríonn as bás paisinéara nó díobháil phearsanta do phaisinéir, nó i leith bagáiste a chailleadh nó damáiste do bhagáiste, beidh cosc orthu tar éis tréimhse dhá bhliain a bheith caite.

2. Ríomhfár an tréimhse teorann mar a leanas:

(a) i gcás díobhála pearsanta, ó dháta díbhordála an phaisinéara;

(b) i gcás báis a tharlaíonn i rith an iompair, ón dáta ar cheart don phaisinéir díbhordáil agus, i gcás díobhála pearsanta a tharlaíonn i rith an iompair agus ar díobháil í is cúis le bás an phaisinéara tar éis na díbhordála, ón dáta báis, ar choinníoll nach rachaidh an tréimhse sin thar thrí bliana ó dháta na díbhordála;

▼B

(c) i gcás ina gcailltear bagáiste nó i gcás ina ndéantar damáiste do bhagáiste, ón dáta díbhordála nó ón dáta ar cheart go ndéanfaí an díbhordáil, cibé acu is déanaí.

3. Is le dlí na cúirte a bhfuil an cás os a comhair a rialófar na forais chun na tréimhsí teorann a chur ar fionraí nó a bhearnú, ach ní thionscnófar caingean faoin gCoinbhinsiún seo, in aon chás, tar éis dheireadh aon cheann amháin de na tréimhsí ama seo a leanas:

(a) tréimhse cúig bliana dar tús dáta díbhordála an phaisinéara nó ón dáta ar cheart go ndéanfaí an díbhordáil, cibé acu is déanaí; nó, más luaithe;

(b) tréimhse trí bliana dar tús an dáta a raibh an t-éilitheoir ar an eolas faoin díobháil, faoin gcaillteanas nó faoin damáiste arbh é an teagmhas ba chúis léi nó leis, nó dar tús an dáta ar cheart le réasún go mbeadh an t-éilitheoir ar an eolas faoin díobháil, faoin gcaillteanas nó faoin damáiste sin.

4. D'ainneoin mhír 1, mhír 2, agus mhír 3 den Airteagal seo, féadfar an tréimhse teorann a fhadú le dearbhú ón iompróir nó le comhaontú na bpáirtithe tar éis cúis na caingne teacht chun cinn. Beidh an dearbhú nó an comhaontú sin i scríbhinn.

*Airteagal 17***Dlínse inniúil (*)***Airteagal 17a***Aitheantas agus forfheidhmiú (*)***Airteagal 18***Neamhbhailíocht forálacha conarthacha**

Maidir le haon fhoráil chonarthach a cuireadh i gcrích sular tharla an teagmhas ba chúis le bás paisinéara nó le díobháil phearsanta do phaisinéir nó ba chúis le cailleadh bhagáiste an phaisinéara nó le damáiste do bhagáiste an phaisinéara, ar foráil í a airbheartaíonn aon duine atá faoi dhliteanas faoin gCoinbhinsiún seo a fhuascaílt ó dhliteanas i leith an phaisinéara nó teorainn níos ísle dliteanais a fhorordú ná mar a shocraítear sa Choinbhinsiún seo, ach amháin mar a fhoráiltear in Airteagal 8, mír 4, agus maidir le haon fhoráil den sórt sin a airbheartaíonn an dualgas cruthúnais atá ar an iompróir nó ar an iompróir feidhmithe a aistriú, nó a bhfuil d'éifeacht aici srian a chur ar na roghanna atá sonraithe i mír 1 nó i mír 2 d'Airteagal 17, beidh an fhoráil sin ar neamhní, ach ní fhágfaidh neamhniú na forála sin go bhfuil an Conradh iompair ar neamhní agus leanfaidh an Conradh sin de bheith faoi réir fhorálacha an Choinbhinsiúin seo.

*Airteagal 20***Damáiste núicléach**

Ní éireoidh aon dliteanas faoin gCoinbhinsiún seo i leith damáiste ar teagmhas núicléach is cúis leis:

(a) má tá oibreoir suiteála núicléiche faoi dhliteanas i leith damáiste den sórt sin faoi Choinbhinsiún Pháras an 29 Iúil 1960 maidir le Dlíteanas Tríú Páirtí i Réimse an Fhuinnimh Núicléach arna leasú lena Phrótacal Breise dar dáta an 28 Eanáir 1964, nó faoi Choinbhinsiún Vín an 21 Bealtaine 1963 maidir le Dlíteanas Sibhialta i leith Damáiste Núicléach, nó faoi aon leasú nó aon Phrótacal a ghabhann leis agus atá i bhfeidhm; nó

(*) Gan atáirgeadh.

▼B

- (b) má tá oibreoir suiteála núicléiche faoi dhliteanas i leith damáiste den sórt sin de bhua aon dlí náisiúnta lena rialaítear dliteanas i leith damáiste den sórt sin, ar choinníoll go bhfuil gach gné de dhlí den sórt sin chomh fabhrach i leith daoine a fhulaingíonn damáiste a fhulaingt agus atá Coinbhinsiún Pháras nó Coinbhinsiún Vín nó aon leasú nó aon Prótacal a ghabhann leis agus atá i bhfeidhm.

*Airteagal 21***Iompar tráchtála ag údaráis phoiblí**

Beidh feidhm ag an gCoinbhinsiún seo maidir le hiompar tráchtála arna dhéanamh ag Stáit nó ag Údaráis Phoiblí faoi chonradh iompair de réir bhrí Airteagal 1.

[Airteagal 22 agus Airteagal 23 de Phrótacal 2002 a ghabhann le Coinbhinsiún na hAithne a bhaineann le Paisinéirí agus a gcuid Bagáiste a Iompar de Mhuir, 1974]

*Airteagal 22***Athmheas agus leasú (*)***Airteagal 23***Leasú ar theorainneacha**

1. Gan dochar d'fhorálacha Airteagal 22, ní bheidh feidhm ag an nós imeachta speisialta san Airteagal seo ach amháin chun na teorainneacha a leagtar amach in Airteagal 3, mír 1, in Airteagal 4a, mír 1, in Airteagal 7, mír 1 agus in Airteagal 8 den Choinbhinsiún arna athmheas leis an bPrótacal seo a leasú.
2. Ar iarraidh a fháil ó leath de na Stáit is Páirtithe sa Phrótacal seo, ar a laghad, ach in aon chás ó líon nach lú ná sé Stát, déanfaidh an tArd-Rúnaí aon togra maidir le teorainneacha a leasú, lena n-áirítear na hasbhaintigh a shonraítear in Airteagal 3, mír 1, in Airteagal 4a, mír 1, in Airteagal 7, mír 1 agus in Airteagal 8 den Choinbhinsiún arna athmheas leis an bPrótacal seo, a scaipeadh ar gach Comhalta den Eagraíocht agus ar gach Stát is Páirtí.
3. Déanfar aon leasú a mholtar agus a scaiptear mar a luaitear thuas a chur faoi bhráid Choiste Dlí na hEagraíochta (dá ngairtear 'an Coiste Dlí' anseo feasta) lena bhreithniú ar dháta atá sé mhí ar a laghad tar éis an dáta a scaiptear é.
4. Beidh gach Stát is Páirtí sa Choinbhinsiún arna athmheas leis an bPrótacal seo, bídis ina gComhaltaí den Eagraíocht nó ná bíodh, i dteideal páirt a ghlacadh in imeachtaí an Choiste Dlí maidir le leasuithe a bhreithniú agus a ghlacadh.
5. Glacfar leasuithe trí thromlach dhá thrian de na Stáit is Páirtithe sa Choinbhinsiún arna athmheas leis an bPrótacal seo a bheidh i láthair agus a vótálfaidh sa Choiste Dlí arna mhéadú mar a fhoráiltear i mír 4, ar choinníoll go mbeidh, ar a laghad, leath de na Stáit is Páirtithe sa Choinbhinsiún arna athmheas leis an bPrótacal seo i láthair tráth na vótála.
6. Nuair a ghníomhóidh an Coiste Dlí ar thogra chun na teorainneacha a leasú, cuirfidh sé san áireamh an taithí ar theagmhais agus go háirithe méid an damáiste a eascaíonn de thoradh ar theagmhais, athruithe ar na luachanna airgeadaíochta agus an éifeacht a bheidh ag an leasú atá á mholadh ar chostas árachais.
7. (a) Ní fhéadfar aon leasú ar na teorainneacha faoin Airteagal seo a bhreithniú níos túisce ná cúig bliana ón dáta ar osclaíodh an Prótacal seo lena shíniú nó níos túisce ná cúig bliana ón dáta ar tháinig leasú a rinneadh roimhe sin faoin Airteagal seo i bhfeidhm.

(*) Gan atáirgeadh.

▼B

- (b) Ní fhéadfar aon teorainn a mhéadú ar shlí ina rachaidh sí thar mhéid a fhreagraíonn don teorainn a leagtar síos sa Choinbhinsiún arna athmheas leis an bPrótacal seo agus an teorainn sin méadaithe faoi shé faoin gcéad in aghaidh na bliana arna ríomh ar bhonn iolraithe ón dáta ar osclaíodh an Prótacal seo lena shíniú.
- (c) Ní fhéadfar aon teorainn a mhéadú ar shlí ina rachaidh sí thar mhéid a fhreagraíonn don teorainn a leagtar síos sa Choinbhinsiún arna athmheas leis an bPrótacal seo agus an teorainn sin iolraithe faoi thrí.

8. Tabharfaidh an Eagraíocht fógra do gach Stát is Páirtí maidir le haon leasú a ghlacfar i gcomhréir le mír 5. Measfar go mbeidh glactha leis an leasú ag deireadh thréimhse ocht mí dhéag tar éis an dáta a dtabharfar an fógra, mura rud é go dtarlóidh sé, laistigh den tréimhse sin, go gcuirfidh líon nach lú ná an ceathrú cuid de na Stáit a bhí ina Stáit is Páirtithe tráth glactha an leasaithe in iúl don Ard-Rúnaí nach nglacann siad leis an leasú, agus sa chás sin diúltófar don leasú agus ní bheidh aon éifeacht leis.

9. Maidir le leasú a measfar ina leith gur glacadh leis i gcomhréir le mír 8, tiocfaidh sé i bhfeidhm ocht mí dhéag ón tráth a nglactar leis.

10. Beidh gach Stát is Páirtí faoi cheangal ag an leasú, mura rud é go ndéanfaidh siad, i gcomhréir le mír 1 agus le mír 2 d'Airteagal 21, an Prótacal seo a shéanadh sé mhí ar a laghad sula dtiocfaidh an leasú i bhfeidhm. Gabhfaidh éifeacht le séanadh den sórt sin nuair a thiocfaidh an leasú i bhfeidhm.

11. Nuair a bheifear tar éis leasú a ghlacadh ach nach mbeidh an tréimhse ocht mí dhéag chun glacadh leis caite, beidh aon Stát a thiocfaidh chun bheith ina Stát is Páirtí i rith na tréimhse sin faoi cheangal ag an leasú má thagann sé i bhfeidhm. Beidh Stát a thiocfaidh chun bheith ina Stát is Páirtí tar éis na tréimhse sin faoi cheangal ag leasú ar glacadh leis i gcomhréir le mír 8. Sna cásanna dá dtagraítear sa mhír seo, tagann Stát chun bheith faoi cheangal ag leasú nuair a thagann an leasú sin i bhfeidhm, nó nuair a thagann an Prótacal seo i bhfeidhm don Stát sin, más déanaí.

IARSCRÍBHINN A GHABHANN LE COINBHINSIÚN NA hAITHNE

**DEIMHNIÚ ÁRACHAIS NÓ DEIMHNIÚ URRÚIS AIRGEADAIS EILE
MAIDIR LE DLITEANAS AS BÁS PAISINÉIRÍ AGUS AS DÍOBHÁIL
PHEARSANTA DO PHAISINÉIRÍ**

Arna eisiúint i gcomhréir le forálacha Airteagal 4a de Choinbhinsiún na hAithne a bhaineann le hIompar Paisinéirí agus a gcuid Bagáiste de Mhuir, 2002

Ainm na Loinge	Uimhir shainiúil nó litreacha sainiúla	Uimhir Aitheantais Loinge an IMO	Calafort an Chláraithe	Ainm agus seoladh iomlán phríomhionad gnó an iompróra a fheidhmíonn an t-iompar iarbhir

Deimhnítear leis seo go bhfuil polasaí árachais nó urrúis airgeadais eile i bhfeidhm maidir leis an long thuasluaite ar polasaí nó urrúis é lena gcomhlíontar ceanglais Airteagal 4a de Choinbhinsiún na hAithne a bhaineann le hIompar Paisinéirí agus a gcuid Bagáiste de Mhuir, 2002.

Cineál an Urrúis .....

Ré an Urrúis .....

Ainm agus seoladh an árachóra nó na n-árachóirí agus/nó an ráthóra nó na ráthóirí

Ainm .....

Seoladh .....

Tá an deimhniú seo bailí go dtí .....

Arna eisiúint nó arna dheimhniú ag Rialtas .....

(Ainm iomlán an Stáit)

NÓ

Is ceart an téacs seo a leanas a úsáid nuair a bhaineann Stát is Páirtí leas as mír 3 d'Airteagal 4a:

Eisítear an deimhniú seo faoi údarás Rialtas .....
(ainm iomlán an Stáit) ag ..... (ainm na hinstitiúide nó na heagraíochta)

Sa/i ..... An .....

(Áit)

(Dáta)

.....
(Síníú agus Teideal an oifigigh eisiúna
nó deimhniithe)

Nótaí Míniúcháin:

- Más gá, féadfaidh tagairt d'údarás poiblí inniúil na tíre ina n-eisítear an Deimhniú a bheith san áireamh in ainm an Stáit.
- Má sholáthraíonn níos mó ná foinse amháin méid iomlán an urrúis, ba cheart an méid a tháinig ó gach foinse diobh a chur in iúl.

▼B

3. Má sholáthraítear urrús i roinnt foirmeacha, ba cheart iad a liostú.
4. Ní mór an dáta a bhfuil feidhm le hurrús den sórt sin a shonrú san iontráil ‘Ré an Urrúis’.
5. Maidir leis an iontráil ‘Seoladh’ an árachóra nó na n-árachóirí agus/nó an ráthóra nó na ráthóirí, ní mór príomhionad gnó an árachóra nó na n-árachóirí agus/nó an ráthóra nó na ráthóirí a shonrú inti. Más iomchuí, sonrófar an tionad gnó ina bhfuil an t-árachas nó an t-urrús eile bunaithe.

IARSCRÍBHINN II

Sliocht As Forchoimheádas agus Treoirlínte an IMO maidir le Coinbhinsiún NA hAITHNE a Chur chun feidhme, a ghlac Coiste Dlí na hEAGRAÍOCHTA MUIRÍ IDIRNÁISIÚNTA an 19 Deireadh Fómhair 2006

FORCHOIMEÁDAS AGUS TREOIRLÍNTE AN IMO MAIDIR LE COINBHINSIÚN NA hAITHNE A CHUR CHUN FEIDHME

Forchoimeádas

1. Ba cheart Coinbhinsiún na hAithne a dhaingniú agus an forchoimeádas seo a leanas, nó dearbhú a mbeadh an éifeacht chéanna aige leis an bhforchoimeádas seo, ag gabháil leis:

[1.1.] Forchoimeádas i dtaca le daingniú Choinbhinsiún na hAithne a bhaineann le hIompar Paisinéirí agus a gcuid Bagáiste de Mhuir, 2002 (“An Coinbhinsiún”) ag Rialtas ...

Teorannú ar dhliteanas iompróirí, etc.

[1.2.] Forchoimeádann Rialtas ... an ceart chun dliteanas faoi mhír 1 nó faoi mhír 2 d’Airteagal 3 den Choinbhinsiún, más ann do dhliteanas, i ndáil le bás paisinéara nó díobháil phearsanta do phaisinéir arbh é ba chúis leis nó léi aon cheann de na rioscaí dá dtagraítear i mír 2.2 de Threoirlínte an IMO maidir le Coinbhinsiún na hAithne a Chur chun Feidhme, a theorannú don mhéid is ísle de na méideanna seo a leanas agus geallann sé déanamh amhlaidh:

— 250 000 aonad cuntais i ndáil le gach paisinéara ar gach ócáid ar leith,

nó

— 340 milliún aonad cuntais san iomlán in aghaidh na loinge ar gach ócáid ar leith.

[1.3.] Ina theannta sin, forchoimeádann Rialtas ... an ceart chun Treoirlínte an IMO maidir le Coinbhinsiún na hAithne a Chur chun Feidhme, mír 2.1.1 agus mír 2.2.2, a chur i bhfeidhm *mutatis mutandis*, maidir le dliteanais den sórt sin, agus geallann sé déanamh amhlaidh.

[1.4.] Déanfar dliteanas an iompróra feidhmithe de bhun Airteagal 4 den Choinbhinsiún, dliteanas sheirbhísigh agus ghníomhairí an iompróra nó an iompróra feidhmithe de bhun Airteagal 11 den Choinbhinsiún agus an teorainn ar chomhiomlán na méideanna is inghnóthaithe de bhun Airteagal 12 den Choinbhinsiún a theorannú sa tslí chéanna.

[1.5.] Beidh feidhm ag an bhforchoimeádas agus ag an ngealltanais i mír 1.2, gan féachaint don bhonn leis an dliteanas faoi mhír 1 nó faoi mhír 2 d’Airteagal 3 agus d’ainneoin aon ní dá mhalairt in Airteagal 4 nó in Airteagal 7 den Choinbhinsiún; ach ní dhéanann an forchoimeádas agus an gealltanais seo difear d’oibriú Airteagal 10 agus Airteagal 13.

Árachas éigeantach agus teorannú dliteanais árachóirí

[1.6.] Forchoimeádann Rialtas ... an ceart chun an ceanglas faoi mhír 1 d’Airteagal 4a árachas nó urrús airgeadais eile a choimeád i ndáil le bás paisinéara nó díobháil phearsanta do phaisinéir arbh é ba chúis leis nó léi aon cheann de na rioscaí dá dtagraítear i mír 2.2 de Threoirlínte an IMO maidir le Coinbhinsiún na hAithne a Chur chun Feidhme, a theorannú don mhéid is ísle de na méideanna seo a leanas agus geallann sé déanamh amhlaidh:

— 250 000 aonad cuntais i ndáil le gach paisinéir ar gach ócáid ar leith,

nó

— 340 milliún aonad cuntais san iomlán in aghaidh na loinge ar gach ócáid ar leith.

▼B

- [1.7.] Forchoimeádann Rialtas ... an ceart chun dlíteanas an árachóra nó an duine eile a bhfuil urrús airgeadais á sholáthar aige faoi mhír 10 d'Airteagal 4a i leith báis paisinéara nó díobhála pearsanta do phaisinéir arb é ba chúis leis nó léi aon cheann de na rioscaí dá dtagraítear i mír 2.2 de Threoirlínte an IMO maidir le Coinbhinsiún na hAithne a Chur chun Feidhme, a theorannú do theorainn uasta maidir leis an méid árachais nó maidir leis an urrús airgeadais eile a cheanglaítear ar an iompróir a choimeád faoi mhír 1.6 den fhorchoimeádas seo, agus geallann sé déanamh amhlaidh.
- [1.8.] Forchoimeádann Rialtas ... freisin an ceart chun Treoirlínte an IMO maidir le Coinbhinsiún na hAithne a Chur chun Feidhme a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear cur i bhfeidhm na gclásal dá dtagraítear i mír 2.1 agus i mír 2.2 de na Treoirlínte i ngach árachas éigeantach faoin gCoinbhinsiún seo, agus geallann sé déanamh amhlaidh.
- [1.9.] Forchoimeádann Rialtas ... an ceart chun an soláthróir árachais nó urrúis airgeadais eile faoi mhír 1 d'Airteagal 4a a dhíolmhú ó aon dlíteanas nár ghabh sé de lámh a bheith faoi dhlíteanas ina leith, agus geallann sé déanamh amhlaidh.

Deimhniúchán

- [1.10.] Forchoimeádann Rialtas ... an ceart chun deimhnithe árachais a eisiúint faoi mhír 2 d'Airteagal 4a den Choinbhinsiún, agus geallann sé déanamh amhlaidh, chun go ndéanfar an méid seo a leanas:
- na teorainneacha atá ar dhlíteanas agus na ceanglais maidir le cumhdach árachais dá dtagraítear i míreanna 1.2, 1.6, 1.7 agus 1.9 a léiriú; agus
  - cibé teorainneacha, ceanglais agus díolúintí eile a mheasann sé is gá de bharr dhálaí an mhargaidh árachais tráth eisiúna an deimhnithe a áireamh.
- [1.11.] Forchoimeádann Rialtas ... an ceart chun glacadh le deimhnithe árachais arna n eisiúint ag Stáit eile is Páirtithe de bhun forchoimeádas den tsamhail chéanna, agus geallann sé déanamh amhlaidh.
- [1.12.] Déanfar na teorainneacha, na ceanglais agus na díolúintí sin go léir a léiriú go soiléir sa Deimhniú arna eisiúint nó arna dheimhniú faoi mhír 2 d'Airteagal 4a den Choinbhinsiún.

An ghaolmhaireacht idir an Forchoimeádas seo agus Treoirlínte an IMO maidir le Coinbhinsiún na hAithne a Chur chun Feidhme

- [1.13.] Déanfar na cearta a choimeádtar leis an bhforchoimeádas seo a fheidmiú ag féachaint go cuí do Threoirlínte an IMO maidir le Coinbhinsiún na hAithne a Chur chun Feidhme, nó d'aon leasuithe orthu, d'fhonn aonfhoirmeacht a áirithiú. Má fhorghéasann Coiste Dlí na hEagraíochta Muiri Idirmáisiúnta togra le haghaidh leasú a dhéanamh ar Threoirlínte an IMO maidir le Coinbhinsiún na hAithne a Chur chun Feidhme, beidh feidhm ag na leasuithe sin amháil ón tráth a chinnfidh an Coiste. Ní dhéanfaidh sé seo dochar do rialacha an dlí idirmáisiúnta maidir le ceart Stáit a fhorchoimeádas a tharraingt siar nó a leasú.'

Treoirlínte

2. Sa staid ina bhfuil an margadh árachais faoi láthair, ba cheart do Stáit is Páirtithe deimhnithe árachais a eisiúint ar bhonn gealltanais ó árachóir ar gealltanais é lena gcumhdófar rioscaí cogaidh, agus ar bhonn gealltanais ó árachóir eile ar gealltanais é lena gcumhdófar rioscaí neamhchogaidh. Ba cheart go mbeadh gach árachóir ar leith faoi dhlíteanas i leith a chuid féin agus ina leith sin amháin. Ba cheart go mbeadh feidhm ag na rialacha seo a leanas (tá na clásail dá dtagraítear leagtha amach i bhFoscscríbhinn A):

▼B

- 2.1. Féadfaidh árachas cogaidh agus árachas neamhchogaidh araon a bheith faoi réir na gclásal seo a leanas:
- 2.1.1. *Clásal Institiúide lena n-eisiatar Truailliú Radaighníomhach agus Airm Cheimiceacha, Bhitheolaíoch, Bhithcheimiceacha agus Leictreamaighnéadacha* (Clásal Institiúide Uimh. 370);
  - 2.1.2. *Clásal Institiúide lena n-eisiatar Cibearionsaí* (Clásal Institiúide Uimh. 380);
  - 2.1.3. Cosaintí agus teorainneacha de chuid soláthróra urrúis airgeadais éigeantaigh faoin gCoinbhinsiún arna mhodhnú leis na treoirlínte seo, go háirithe an teorainn 250 000 aonad cuntais in aghaidh an phaisinéara ar gach ócáid ar leith;
  - 2.1.4. An coinníoll nach gcumhdóidh an t-árachas ach dliteanas atá faoi réir an Choinbhinsiúin arna mhodhnú leis na treoirlínte seo; agus
  - 2.1.5. An coinníoll go ndéanfaidh aon mhéideanna a shocraítear faoin gCoinbhinsiún laghdú ar aon dliteanas neamhíoctha de chuid an iompróra agus/nó de chuid a árachóra faoi Airteagal 4a den Choinbhinsiún fiú i gcás nach iad na hárachóirí cogaidh nó na hárachóirí neamhchogaidh faoi seach a íocfaidh na méideanna sin nó a n-éileofar na méideanna sin orthu;
- 2.2. Cumhdóidh árachas cogaidh dliteanas, más ann, i leith cailiteanais de thoradh ar bhás paisinéara nó de thoradh ar dhíobháil phearsanta do phaisinéir arb é ba chúis leis nó léi:
- cogadh, cogadh cathartha, réabhlóid, ceannaire, éirí amach, nó achrann sibhialta a éiríonn as sin, nó aon ghníomh naimhdeach ag cumhacht chogaidh nó ina coinne,
  - forghabháil, urghabháil, gabháil, ceansú nó coinneáil agus iarmhairtí na nithe sin, nó aon iarracht déanamh amhlaidh,
  - mianaigh thréigthe, toirpéid thréigthe, buamaí thréigthe nó airm cogaidh eile atá thréigthe,
  - gníomh de chuid aon sceimhlitheora nó aon duine atá ag gníomhú go mailíseach nó ag gníomhú le rún polaitiúil agus aon ghníomh a ghlactar chun riosca den sórt sin a chosc nó chun cur ina choinne,
  - coigistiú agus díshealbhú,
- agus féadfaidh sé a bheith faoi réir na ndíolúintí, na dteorainneacha agus na gceanglas seo a leanas:
- 2.2.1. Clásal Eisiata agus Foirceanta Uathoibríoch i gcás Cogaidh
  - 2.2.2. I gcás éilimh ó phaisinéirí aonair a bheith níos mó ná méid comhiomlán na suime 340 milliún aonad cuntais san iomlán in aghaidh na loinge ar aon ócáid ar leith, beidh an t-iompróir i dteideal teorainn a dhliteanas a agairt is é sin méid 340 milliún aonad cuntais, ach sin ar choinníoll i gcónaí:
    - gur cheart an méid sin a dháileadh i measc na n-éilitheoirí i gcomhréir lena gcuid éileamh bunaithe,
    - go bhféadfar dáileadh an méid sin a dhéanamh in aon chuid amháin nó níos mó ar éilitheoirí is eol cé hiad tráth an dáilte, agus
    - go bhféadfaidh an t-árachóir, nó an Chúirt, nó údarás inniúil eile a dtabharfaidh an t-árachóir an cás os a comhair nó os a chomhair in aon Stát is Páirtí ina dtionscnaítear imeachtaí dlí maidir le héilimh a liomhnaítear a bheith á gcumhdach ag an árachas, dáileadh an méid sin a dhéanamh.
  - 2.2.3. Clásal maidir le fógra 30 lá a thabhairt i gcásanna nach gcumhdaítear le 2.2.1.

▼B

- 2.3. Ba cheart go gcumhdódh árachas neamhchogaidh gach priacal a thagann faoi réir árachais éigeantaigh seachas na rioscaí sin a liostaítear in 2.2, cibé acu atá nó nach bhfuil siad faoi réir díolúintí, teorainneacha nó ceanglas in 2.1 agus in 2.2.
3. Áirítear i bhFoscríbhinn B sampla de shraith gealltanais árachais (Cártaí Gorma) agus deimhniú árachais, agus tá gach ceann díobh de réir na dtreoirlínte seo.

FOSCRÍBHINN A

Clásail dá dtagraítear i dtreoirlíne 2.1.1, i dtreoirlíne 2.1.2 agus i dtreoirlíne 2.2.1

Clásal Institiúide lena n-eisiatar Truailliú Radaighníomhach agus Airm Cheimiceacha, Bhitheolaíoch, Bithcheimiceacha agus Leictreamaighnéadacha (Cl. 370, 10/11/2003)

Beidh forlámhas ag an gclásal seo agus sáróidh sé aon ní atá san árachas seo agus atá ar neamhréir leis an gclásal seo

1. Ní chumhdóidh an t-árachas seo i gcás ar bith cailteanas, damáiste, dliteanas nó caiteachas arbh iad na nithe seo a leanas ba chúis leis go díreach nó go neamhdhíreach nó a rannchuidigh go díreach nó go neamhdhíreach leis nó ar éirigh sé as go díreach nó go neamhdhíreach:
  - 1.1. radaíochtaí ianaíoch, nó truailliú le radaighníomhaíocht, ó aon bhreosla núicléach nó ó aon dramhaíl núicléach nó ó bhreosla núicléach a dhó;
  - 1.2. airíonna radaighníomhacha, tocsaineacha nó pléascacha aon suiteála núicléiche, aon imoibreora núicléach nó aon chóimeála núicléiche nó comhpháirte núicléiche di nó airíonna guaiseacha nó truaillithe eile dá gcuid;
  - 1.3. aon arm nó aon fheiste ina n-úsáidtear eamhnú agus/nó comhleá adamhach nó núicléach nó imoibriú nó fórsa radaighníomhach nó ábhar radaighníomhach eile den tsamhail sin;
  - 1.4. airíonna radaighníomhacha, tocsaineacha nó pléascacha aon ábhair radaighníomhaigh nó airíonna guaiseacha nó truaillithe eile dá chuid. Ní bhaineann an t-eisiamh san fhochlásal seo le hiseatóip radaighníomhacha, seachas breosla núicléach, nuair atá iseatóip den sórt sin á n-ullmhú, á n-iompar, á stóráil nó á n-úsáid chun críocha tráchtála, talmhaíochta, míochaine nó eolaíochta nó chun críocha síochánta comhchosúla eile;
  - 1.5. aon arm ceimiceach, bitheolaíoch, bithcheimiceach, nó leictreamaighnéadach.

Clásal Institiúide lena n-eisiatar Cibearionsaí (Cl. 380, 10/11/03)

1. Ní chumhdóidh an t-árachas seo i gcás ar bith, ach sin faoi réir chlásal 10.2 thíos, cailteanas, damáiste, dliteanas nó caiteachas arbh é ba chúis leis go díreach nó go neamhdhíreach aon ríomhaire, aon chóras ríomhaireachta, aon chlár bogearraí ríomhaireachta, aon chód mailiseach, aon víreas nó próiseas ríomhaire nó aon chóras leictreonach eile a úsáid nó a oibriú mar mheán chun díobháil a dhéanamh, nó arbh iad na nithe sin a rannchuidigh go díreach nó go neamhdhíreach leis nó ar éirigh sé as go díreach nó go neamhdhíreach.
2. I gcás ina ndéantar an clásal seo a fhorhnuiniú ar pholasaithe lena gcumhdaítear rioscaí cogaidh, cogaidh chathartha, réabhlóide, éirí amach, ceannairce nó achraimn shibhialta de thoradh air, nó aon gníomh naimhdeach arna dhéanamh ag cumhacht chogaíoch nó i gcoinne cumhachta cogaíche, nó sceimhlitheoireacht nó aon duine a ghníomhóidh le rún polaitiúil, ní oibreoidh Clásal 10.1 chun cailteanais a eisiamh (a chumhdófaí seachas sin) ar cailteanais iad a éiríonn as aon ríomhaire, aon chóras ríomhaireachta nó aon chlár bogearraí ríomhaireachta nó as aon chóras leictreonach eile a úsáid i gcóras lainseála agus/nó i dtreoirchóras agus/nó i meicníocht lámhaigh aon airm nó diúrácáin.

Foirceannadh agus Eisiamh Uathoibríoch i gcás Cogaidh

1.1. Foirceannadh Uathoibríoch an Chumhdaigh

Cibé acu a bheidh nó nach mbeidh fógra cealaithe tugtha, déanfar an cumhdach a thugtar faoin árachas seo a FHOIRCEANNADH GO HUATHOIBRÍOCH

- 1.1.1. ar chogadh a bhriseadh amach (cibé acu a fhógraítear nó nach bhfógraítear an cogadh) idir aon tíortha díobh seo a leanas: An Ríocht Aontaithe, Stáit Aontaithe Mheiriceá, An Fhrainc, Cónaidhm na Rúise, Daon-Phoblacht na Síne;

▼B

1.1.2. maidir le haon soitheach, ar ina leith a dheonaítear cumhdach faoin bpolasaí seo, i gcás ina ndéanfar an soitheach sin a fhoréileamh le haghaidh teidil nó le haghaidh úsáide.

1.2. Cogadh na gCúig Chumhacht

Ní chumhdaíonn an t-árachas seo

1.2.1. cailteanas, damáiste, dliteanas nó caiteachas a éiríonn as briseadh amach cogaidh (cibé ach a fhógraítear nó nach bhfógraítear an cogadh) idir aon tíortha díobh seo a leanas: An Ríocht Aontaithe, Stáit Aontaithe Mheiriceá, An Fhrainc, Cónaidhm na Rúise, Daon-Phoblacht na Síne;

1.2.2. foréileamh le haghaidh teidil nó le haghaidh úsáide.

FOSCRÍBHINN B

I. Samplaí de ghealltanais árachais (Cártaí Gorma) dá dtagraítear i dtreoirlíne 3

Cárta Gorm arna eisiúint ag Árachóir Cogaidh

Deimhniú arna thabhairt mar fhianaise ar árachas de bhun Airteagal 4a de Choinbhinsiún na hAithne a bhaineann le hIompar Paisinéirí agus a gcuid Bagáiste de Mhuir, 2002.

Ainm na Loinge:

Uimhir Aitheantais Loinge an IMO:

Calafort an chláráithe:

Ainm agus Seoladh an úinéara:

Deimhnítear leis seo go bhfuil polasaí árachais i bhfeidhm maidir leis an long thuasainmnithe fad atá sí faoin úinéireacht thuasluaite, ar polasaí é lena gcomhlíontar ceanglais Airteagal 4a de Choinbhinsiún na hAithne a bhaineann le hIompar Paisinéirí agus a gcuid Bagáiste de Mhuir, 2002, ach sin faoi réir gach eisceachta agus gach teorann a cheadaítear d'árachas éigeantach cogaidh faoin gChoinbhinsiún agus faoi na treoirlínte cur chun feidhme arna nglacadh ag Coiste Dlí na hEagraíochta Muirí Idirnáisiúnta i Mí Dheireadh Fómhair 2006, lena n-áirítear go háirithe na clásail seo a leanas: [Féadfár téacs an Choinbhinsiúin agus na dtreoirlínte maille le foscríbhinní a chur isteach anseo a mhéid is inmhiannaithe]

Tréimhse árachais ó: 20 Feabhra 2007

go: 20 Feabhra 2008

Ar choinníoll i gcónaí go bhféadfaidh an t-árachóir an deimhniú seo a chealú trí fhógra 30 lá i scríbhinn a thabhairt don Údarás thuasluaite agus air sin scoirfidh dlíteanas an árachóra faoin árachas seo amháin ón dáta a rachaidh tréimhse an fhógra sin in éag ach sin i gcás teagmhas a tharlóidh ina dhiaidh sin agus sa chás sin amháin.

Dáta:

Tá an deimhniú seo a leanas arna eisiúint ag War Risks, Inc
an árachóir seo a leanas: [Seoladh]

..... Mar ghníomhaire do *War Risks,*
Siniú an árachóra *Inc,* agus sa cháil sin amháin

Cárta Gorm arna eisiúint ag Árachóir Neamhchogaidh

Deimhniú arna thabhairt mar fhianaise ar árachas de bhun Airteagal 4a de Choinbhinsiún na hAithne a bhaineann le hIompar Paisinéirí agus a gcuid Bagáiste de Mhuir, 2002

Ainm na Loinge:

Uimhir Aitheantais Loinge an IMO:

Calafort an chláráithe:

Ainm agus Seoladh an úinéara:

Deimhnítear leis seo go bhfuil polasaí árachais i bhfeidhm maidir leis an long thuasainmnithe fad atá sí faoin úinéireacht thuasluaite, ar polasaí é lena gcomhlíontar ceanglais Airteagal 4a de Choinbhinsiún na hAithne a bhaineann le hIompar Paisinéirí agus a gcuid Bagáiste de Mhuir, 2002, ach sin faoi réir gach eisceachta agus gach teorann a cheadaítear d'árachóirí neamhchogaidh faoin gChoinbhinsiún agus faoi na treoirlínte cur chun feidhme arna nglacadh ag Coiste Dlí na hEagraíochta Muirí Idirnáisiúnta i Mí Dheireadh Fómhair 2006, lena n-áirítear go háirithe na clásail seo a leanas: [Féadfár téacs an Choinbhinsiúin agus na dtreoirlínte maille le foscríbhinní a chur isteach anseo a mhéid is inmhiannaithe]

▼B

Tréimhse árachais ó: 20 Feabhra 2007

go: 20 Feabhra 2008

Ar choinníoll i gcónaí go bhféadfaidh an t-árachóir an deimhniú seo a chealú trí fhógra trí mhí i scríbhinn a thabhairt don Údarás thuasluaite agus air sin scoirfidh dlíteanas an árachóra faoin árachas seo ón dáta a rachaidh tréimhse an fhógra sin in éag ach sin i gcás teagmhas a tharlóidh ina dhiaidh sin agus sa chás sin amháin.

Dáta:

Tá an deimhniú seo arna eisiúint ag an PANDI P&I
árachóir seo a leanas: [Seoladh]

..... Mar ghníomhaire do *PANDI P&I*,
Síníú an árachóra agus sa cháil sin amháin

II. Samhail de dheimhniú árachais dá dtagraítear i dtreoirlíne 3

DEIMHNIÚ ÁRACHAIS NÓ DEIMHNIÚ URRÚIS AIRGEADAIS EILE MAIDIR LE DLÍTEANAS AS BÁS PAISINÉIRÍ AGUS AS DÍOBHÁIL PHEARSANTA DO PHAISINÉIRÍ

Arna eisiúint i gcomhréir le forálacha Airteagal 4a de Choinbhinsiún na hAithne a bhaineann le hIompar Paisinéirí agus a gcuid Bagáiste de Mhuir, 2002

Ainm na Loinge	Uimhir shainiúil nó litreacha sainiúla	Uimhir Aitheantais Loinge an IMO	Calafort an Chláraithe	Ainm agus seoladh iomlán príomhionad gnó an iompróra a fheidhmíonn an t-iompar iarbhír

Deimhnítear leis seo go bhfuil polasaí árachais nó urrús airgeadais eile i bhfeidhm maidir leis an long thuasainmnithe, ar polasaí nó urrús é lena gcomhlíontar ceanglais Airteagal 4a de Choinbhinsiún na hAithne a bhaineann le hIompar Paisinéirí agus a gcuid Bagáiste de Mhuir, 2002.

Cineál an Urrúis .....

Ré an Urrúis .....

Ainm agus seoladh an árachóra nó na n-árachóirí agus/nó an ráthóra nó na ráthóirí

Tá an cumhdach árachas a dheimhnítear leis seo deighilte in aon chuid amháin d'árachas cogaidh agus in aon chuid eile d'árachas neamhchogaidh, de bhun na dtreoirlínte cur chun feidhme arna nglacadh ag Coiste Dlí na hEagraíochta Muirí Idirnáisiúnta i Mí Dheireadh Fómhair 2006. Tá gach ceann de na codanna sin den chumhdach árachais faoi réir gach eisceachta agus gach teorann a cheadaítear faoin gCoinbhinsiún agus faoi na treoirlínte cur chun feidhme. Níl na hárachóirí faoi dhlíteanas i gcomhpháirt ná go leithleach. Is iad seo a leanas na hárachóirí:

Do rioscaí cogaidh: War Risks, Inc., [seoladh]

Do rioscaí neamhchogaidh: Pandi P&I, [seoladh]

Tá an deimhniú seo bailí go dtí .....

Arna eisiúint nó arna dheimhniú ag Rialtas .....

(Ainm iomlán an Stáit)

NÓ

Ba cheart an téacs seo a leanas a úsáid nuair a bhaineann Stát is Páirtí leas as mír 3 d'Airteagal 4a:

▼B

Eisítear an deimhniú seo faoi údarás Rialtas ..... (ainm iomlán an Stáit) ag ..... (ainm na hinstiúide nó ainm na heagraíochta)

Sa/i ..... An .....
(Áit) (Dáta)

.....
(Siniú agus Teideal an oifigigh eisiúna nó deimhnithe)

Nótaí Míniúcháin:

1. Más gá, féadfaidh tagairt d'údarás poiblí inniúil na tíre ina n-eisítear an Deimhniú a bheith san áireamh in ainm Stáit.
2. Má sholáthraíonn níos mó ná foinse amháin méid iomlán an urrúis, ba cheart an méid a tháinig ó gach foinse díobh a chur in iúl.
3. Má sholáthraítear urrús i roinnt foirmeacha, ba cheart iad a liostú.
4. Ní mór an dáta a bhfuil feidhm le hurrús den sórt sin a shonrú san iontráil 'Ré an Urrúis'.
5. Maidir leis an iontráil 'Seoladh' an árachóra nó na n-árachóirí agus/nó an ráthóra nó na ráthóirí ní mór príomhionad gnó an árachóra nó na n-árachóirí agus/nó an ráthóra nó na ráthóirí a shonrú inti. Más iomchuí, sonrófar an tionad gnó ina bhfuil an t-árachas nó an t urrús eile bunaithe.